

XXIV. Ita Corradus loquens ibidem de quibusdam Eccleſiis Gallicanis Cathedralibus, Metropolitanis & collegiatis, in quarum ſtatutis cavetur expreſſe, quod nullus ibidem dignitatem adminiſtrationem, perſonatum, vel officium obtinere poſſit, niſi in illis Canonibus exiſtat, ut loquitur Leo X. in concordatis inter ipſum & Franciſcum I. reſervans ſibi poteſtatem

creandi Canonicos ad effectum dumtaxat inibi obtinendi Dignitatem, perſonatum, adminiſtrationem vel officium hujusmodi, & non conſequendi primam præbendam vacantem.

Vide Rebuffum ad hunc textum concordatorum, ibi latè tractat de hujusmodi Canonicis honorariis & titulariſ.

TITULUS XX.

De Pluralitate Beneficiorum.

CAPUT I.

Semper vetita Beneficiorum pluralitas, & rationes prohibitionis.

1. De pluralitate Beneficiorum nihil expreſſe in antiquis Canonibus.
2. Dum Canones vetant aliquem ad plures Eccleſias ordinari, pluralitatem Beneficiorum damnant.
3. Quid hac de re decreverit Synodus Chalcedonenſis?
4. Decretum Synodi VII. & ratio prohibitionis.
5. Oſtenditur hoc Decreto pluralitatem Beneficiorum fuiſſe damnatam.
6. Pluralitas Beneficiorum quantumvis ſimplicium & tenuium jure Communi vetita.
7. A nonnullis in Synodo Tridentina diſtinctio Beneficiorum compatibilium & incompatibilium reprobata, & quare?
8. Singula officia ſingulis Beneficiis annexa vetant uni plura conferri.
9. Injuſta Beneficiorum pluralitas, quia unus accipit ſtipendia plurimum.
10. Fundatorum intentio per Beneficiorum pluralitatem defraudatur: & vagandi occaſio datur.
11. Pluralitas Beneficiorum ſapius juri naturali repugnat.
12. Beneficiorum pluralitas in certis circumſtantiis licita eſſe poteſt.
13. Quæ circumſtantia concurrere debeant, ut pluralitas non ſit juri naturali contraria.
14. Qui titulo conſuetudinis aut diſpenſationis plura Beneficia ſecurè retinere vult, quid attendere debeat?

In Præſentibus Eccleſiæ canonibus nihil quidem contra pluralitatem Beneficiorum decretum legitur: eo quod Beneficiorum ab ipſis Ordinibus diſtinctio nondum invaluiſſet, neque Beneficiorum collatio ab ipſa Ordinatione ſeparata eſſet.

II. Verum cum ordinari ad aliquam Eccleſiam, eique in ipſa ordinatione adſcribi eſſet juxta illius temporis diſciplinam illius Eccleſiæ Beneficiatum conſtitui; etiam pluribus Eccleſiis adſcribi ſive intitulari idem erat, quod plura Beneficia in diverſis Eccleſiis obtinere.

Hinc quoque intelligitur, quod ubi Canones vetant quemquam duabus Eccleſiis adſcribi vel intitulari, reipſa prohibuerint plura Beneficia in diverſis Eccleſiis ab eodem poſſideri: atque hoc ſenſu, veriſſimum eſt, jam pridem ſacris Canonibus pluralitatem Beneficiorum damnatam eſſe.

III. Concilium Chalcedonenſe *Can. 10.* ait: "Non licet Clericos in duarum civitatum Eccleſiis eodem tempore in catalogum referri, & in ea in qua in principio ordinatus eſt; & in ea ad quam tamquam ad majorem confugit, propter magnæ gloriæ cupiditatem; eos autem qui hoc faciunt, propriæ Eccleſiæ reſtitui, in qua ab initio ordinati ſunt, ut illis ſolum miniſtrent. Eos autem qui aſſi fuerint poſt magnæ hujus & univerſalis Synodi definitionem aliquid eorum, quæ ſunt prohibita, facere, ſtatuit ſancta Synodus eos proprio gradu excidere." Fragmentum ſeu ſummarium hujus Canonis reſert Gratianus *cauſ. 21. qu. 1. Can. 2.* his verbis: "Clericum in duarum Eccleſiis civitatum eodem tempore conſcribi non oportet."

IV. Idipſum generalioribus terminis decreverunt Patres Synodi ſeptimæ *Can. 15.* fundamenta hujus prohibitionis exprimentes: "Clericus ab hoc deinceps tempore in duabus Eccleſiis non collocetur; negotiationis enim & turpis lucri proprium eſt, & ab Eccleſiastica conſuetudine alienum. Ab ipſa enim Domini voce audivimus, non poſſe quempiam duobus dominis ſervire: vel enim unum odio habeat, & alterum diliget; vel unum amplectetur, & alterum negliget; unuſquique ergo ſecundum dictum Apoſtolicum, in eo, in quo vocatus eſt, debet manere, & in una Eccleſia aſſidere. Quæ enim propoſitæ turpe lucrum ſunt in Eccleſiasticis negotiis, ea à Deo ſunt aliena."

Hic ſat aperte declarat Synodus, nullam velle permittere in duabus Eccleſiis ejuſdem Clerici eodem tempore intitulationem ſive adſcriptionem; eo quod nemo poſſit duobus Dominis, id eſt, duabus Eccleſiis ſervire; neque in duabus aſſidere, ſeu reſidere.

Si ergo Synodus improbet adſcriptionem Clerici in duabus Eccleſiis, eo quod nemo poſſit eodem tempore duobus Dominis, id eſt, duabus Eccleſiis deſervire; atque unuſquique debeat in una Eccleſia aſſidere, ſeu reſidere in qua vocatus eſt, conſequitur, quod eodem fundamento pluralitas Beneficiorum in diverſis Eccleſiis generaliter damnata cenſeri debeat.

V. Certum quippe eſt, inſpectis ſacris Canonibus, quin & jure Decretalium, atque ipſa Beneficiorum inſtitutione omne Beneficium requirere perſonalem reſidentiam, ac perſonale Officium in illa Eccleſia, in qua ipſum Beneficium fundatum vel erectum eſt; quam perſonalem reſidentiam, & perſonale officium, quia eodem tempore idem in diverſis & diſtinctis Eccleſiis præſtare nequit, conſequens eſt, eodem jure, & attentâ ipſa Beneficiorum inſtitutione, pluralitatem Beneficiorum non ſecus quam intitulationem Clerici in diverſis Eccleſiis eſſe generaliter interdicitam.

Unde Alexander III. in *Cap. 13.* de Præbendis ſcribens, "iſtud eſſe omni rationi contrarium, ut unus Clericus in una vel diverſis Eccleſiis plures dignitates vel perſonatus obtineat" hanc aſſignat rationem "Quam ſingula officia in Eccleſiis aſſiduitatem exigant perſonarum."

VI. Hinc communiter concludunt Canonice, quod ſicuti nullum Beneficium, quantumvis tenue in provenibus, jure communi eximitur à perſonali reſidentia; ita nec ulla de jure datur Beneficia *compatibilia* ob proventuum tenuitatem, ſaltem in diverſis Eccleſiis.

Hanc in rem admodum notanda ſunt verba citati Canonis *7.* Synodi VII. quæ allegatis verbis immediate ſubnectuntur: "Ad hujus autem vitæ uſum ſunt diverſa ſtudia; ex iis ergo ſi quis velit, ea quæ ſunt corpori ad uſum neceſſaria comparet. Dixit enim Apoſtolus, *Uſui meo & illis qui mecum ſunt ſubminiſtraverunt manus meæ.*"

His declarat ſat dilucide Synodus, neque ad comparandum vitæ neceſſaria, Clericum in diverſis Eccleſiis adſcribendum; ſed aliunde, etiam laborando manibus ſuis, potius debere ſibi de neceſſariis providere.

VII. Quapropter inter articulos nominè Caroli IX. Galliarum Regis Concilio Tridentino exhibitos decimus quartus diſtinctionem compatibilium & incompatibilium Beneficiorum, quoad pluralitatem ut novam, & antiquis Decretis incognitam exhibet, & aboleri poſtulat "Unum tantum Beneficium uni conferatur ſublata (quod attinet ad pluralitatem) compatibilium & incompatibilium Beneficiorum diſtinctionem, quæ diſtinctio ut eſt nova & antiquis Decretis incognita, ita Eccleſiæ Catholicæ magnam calamitatem attulit."

VIII. Ulteriùs quia ſingula Beneficia ſua habent annexa officia, convenit, ut ſingula ſingulis committantur perſonis "Sicut enim in uno corpore multa membra habemus, omnia autem membra non eundem actum habent; ita in Eccleſiæ corpore ſecundum veridicam Pauli ſententiam, in uno eodemque ſpiritu alii conferendum eſt hoc officium, alii committendum eſt illud; neque uni quantumlibet exercitatus perſonæ uno tempore duorum rerum officia committenda ſunt: quia ſi totum corpus eſt oculus, ubi auditus? ſicut enim varietas membrorum per diverſa officia, & robur corporis ſervat, & pulchritudinem reſtat; ita varietas perſonarum per diverſa nihilominus officia diſtributa & fortitudinem & venuſtatem ſanctæ Dei Eccleſiæ manifeſtat. Et ſicut indecorum eſt, ut in corpore humano alterum membrum alterius fungatur officio, ita nimirum noxium, ſimulque turpiſſimum, ſi ſingula rerum miniſteria perſonis eodem non fuerint diſtributa."

Hæc ex *Can. 1. Diſt. 39.* ubi notant Correctores Romanæ illa quidem non haberi in Apoſtoliſ S. Gregorii ut à Collectoribus citantur, ſed referri à Joanne Diacono lib. 2. vitæ ejuſdem ſancti Pontificis *n. 54.* tamquam dicere ſolent: "Situſque Eccleſiæ ſanctiſſimæ officia ſingulis quibuſque perſonis ſingulatim committi debere, allerens, quia ſicut in uno corpore &c."

Hinc Gratianus huic Canonis præmittit hoc monitum: "In diſpenſatione verò Eccleſiæ hanc regulam obſervandâ noverit (Epiſcopus) ut nulli quantumvis exercitatus perſonæ duo ſimul committat officia."

Similiter Bonifacius VIII. in *Cap. 1. De Conſuet. in VI.* improbandam conſuetudinem retinendi plures dignitates, rationem improbandi ex ipſa pluralitate officiorum petit dicens: "Cum unum officium vix dignè valeat aliquis adimplere; quali diceret, cum unum officium vix dignè valeat adimplere, indignum eſt, plures habere dignitates, quæ eum pluribus officiis obeundis aſtringunt."

IX. Inſuper ſingula Beneficia, juxta hodiernam diſciplinam, ſuos habent annexos proventus, quibus Beneficiari tanquam Eccleſiæ Miniſtri alantur. Injuſtum autem apparet, ut unus ſtipendia pluribus Eccleſiis Miniſtris deſtinata accipiat; atque hinc curſus injuſta apparet pluralitas Beneficiorum "Nonnulli (ait Concilium Lateranenſe in *Cap. 3.* de Clericis non reſid.) modum avaritiæ non potentes, dignitates diverſas Eccleſiasticas & plures Eccleſiæ parochiales, contra ſacrorum Canonum inſtituta nituntur accipere, ut cum unum officium vix implere

Van Eſſen Jur. Eccl. P. II.

ſufficiant, ſtipendia ſibi vindicent pluſmòrtim.

Joannes XXII. in *Extravagante EXCRABILIS De Præb. in comm.* recenſens incommoda ex pluralitate Beneficiorum promanantia primo loco recenſet, quod "interdum unus qui unum quantumvis modicum vix officium implere ſufficeret, pluſmòrtim ſibi vindicat ſtipendia, quæ multis literatis viris vitæ puritate ac teſtimonio bonæ famæ pollentibus, qui mendicant, poſſent abundè ſufficere, æquâ diſtributione collata."

X. Ipſa quoque Beneficiorum inſtitutio & fundatio eodentem, ut plures Miniſtri conſtituantur Eccleſiæ; dum igitur unus occupat plura Beneficia, contra ipſam Beneficiorum primam inſtitutionem ipſamque Fundatorum intentionem numerus miniſtrorum diminuitur; ipſique cultui divini officii detrahitur; quod etiam inter incommoda ex pluralitate Beneficiorum provenientia reponit Joannes XXII. in citata Extravagante: additque "Habentibus ipſa (plura Beneficia) paratur vagandi materia; Divini cultus minuuntur, hoſpitalitas in ipſis Beneficiis debita non ſervatur."

XI. Hæc aliæque ex pluralitate Beneficiorum ſequi ſolita incommoda, reddunt plerumque pluralitatem illam illicitam, præveniendo etiam omnem juris poſitivi conſtitutionem ſive prohibitionem efficiuntque ut conſuetudinem retinendi plura Beneficia tamquam corruptelam & abuſum reprobet Pontifex in *Cap. 1. De Conſuet. in VI.*

XII. Et Sanctus Thomas *Quodlib. 9. quaſt. 7. art. 11.* enumerans prædictas inordinationes, quas pluralitas Beneficiorum in ſe continet, dixit pluralitatem Beneficiorum non eſſe annumerandam actionibus de ſe indifferentibus ad bonum & malum; ſed annumerandam actionibus, quæ abſolute conſiderate deformitatem vel inordinationem quamdam important, quæ tamen aliquibus circumſtantiis advenientibus, bonæ efficiuntur: Sicut occidere hominem vel percutere, in ſe deformitatem quamdam inſtat; ſed ſi addatur, occidere malefactorem propter juſtitiam, vel percutere delinquentem cauſâ diſciplinæ, non erit peccatum, ſed virtuoſum." Hæc S. Thomas additque in numero harum actionum videtur eſſe, habere plures præbendas.

XIII. Deinde docet, quod ni concurrant circumſtantia quæ omnes illas inordinationes, quas pluralitas illa in ſe continet, abſtergant, ipſa pluralitas Beneficiorum maneat prohibita jure naturali; nullaque conſuetudine aut diſpenſatione juſtificari queat.

XIV. Quapropter qui vigore conſuetudinis aut diſpenſationis in pluralitate Beneficiorum ſecurus eſſe deſiderat, neceſſario expendere debet, an revera hujusmodi concurrant circumſtantia; quæ omnem illam inordinationem tolerant; nihilque adeo ſuperſit, quod ipſam pluralitatem jure naturali illicitam reddat; ſed ſolum jus poſitivum, conſuetudine aut diſpenſatione ſolubile obſtet, quo minus pluralitas in talibus circumſtantiis eſſet illicita: uti latius infra capite 5. oſtenditur.

CAPUT II.

Quomodo pluralitas Beneficiorum ſenſim invaluerit; & quibus potiſſimum prætextibus.

1. Beneficiorum pluralitas certis in caſibus licita; & ſi nimium extenſa.
2. Synodus VII. unum duabus Eccleſiis præfici permiſiſſe.
3. Verus ſenſus Synodi.
4. Idipſum permiſiſſe Synodus Emeretenſis.
5. Exponitur ſententiâ hujus Synodi.
6. Quomodo Decreta Synodorum contra earum mentem extenſa ſint.

Ccc

7. Ipſa